

УДК 712.253:7.012

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ТЕМАТИЧНИХ ПАРКІВ

ЩУРОВА Вікторія

Київський національний університет будівництва і архітектури, Україна

Представлені технічні та естетичні принципи формування дизайну предметно-просторового середовища тематичних парків, їх класифікація. Розглядається зв'язок природа – людина – середовище, який проявляється у відповідності поведінкової діяльності людини до оточення. Характеризуються сучасні прийоми, засновані на універсальності, трансформації і стилістичних особливостях.

Ключові слова: *благоустрій, тематичний парк, малі архітектурні форми, дизайн, предметно-просторове середовище.*

ВСТУП

Міські парки – території екологічної стабільності міста, середовище відпочинку і відновлення духовних і фізичних сил його мешканців. Класифікація міських садів і парків за І. Родічкіним дає повну уяву про їхнє розташування, значення та специфіку організації ландшафтних композицій [1]. Історичні, поліфункціональні та спеціалізовані парки вимагають впровадження розроблених заздалегідь планувальних і композиційних прийомів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

На основі аналізу різних видів спеціалізованих парків доцільними є слідування виведеним технічним та естетичним принципам. Актуальність дослідження специфіки тематичних парків та синтез отриманих результатів дають можливість використовувати запропонований набір засобів і прийомів для формування доцільного, утилітарно придатного середовища. Дизайн предметно-просторового середовища для спеціальних видів відпочинку об'єктів тематичних парків визначає ступінь їхньої функціональної зручності та естетичної привабливості для задоволення потреб споживачів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Класичне просторове рішення міських парків загального користування частіше за все супроводжується типовим благоустроєм та застосуванням малих архітектурних форм уніфікованого характеру.

Наряду з розповсюдженим багатфункціональним парком для відпочинку і прогулянок, у місті співіснують спеціалізовані парки з яскраво вираженою провідною ідейною тематикою. Характерною

відмінністю спеціалізованих міських парків є особливість предметно-просторового середовища, призначеного для різних видів дозвілля.

Спортивний парк – територія, на якій розміщені різні спортивні споруди, а також майданчики для відпочинку відвідувачів і проведення змагань. У великих містах зазвичай влаштовуються і невеликі, розраховані на повсякденні заняття фізкультурою, і спеціально призначені для проведення змагань. Особливо можна виділити парки екстремальних видів спорту з професійною розробкою спеціального обладнання для різних рівнів складності [2]. Розгалужена система дитячих парків відповідає різноманітним варіантам відвідувань: щоденному, періодичному, епізодичному. Серед них особливо важливу роль мають озеленені території зі сприятливими санітарно-гігієнічними умовами, призначені для ігор та пізнавальних розваг дітей різного віку. Малі архітектурні форми і обладнання дитячих парків мають відповідати антропометричним даним дитини. Різнокольоровість створює особливу атмосферу життєрадісності та активності. Одне з перших місць по відвідуваності займають парки атракціонів і розваг. Вони можуть бути як самостійними, так і входити безпосередньо в структуру великих за територією парків багатофункціонального призначення [3].

У переліку тематичних спеціалізованих парків одним з найважливіших є зоологічний парк, оскільки в ньому зберігається єдність флори і фауни – рослинного і тваринного світу. Крім естетичних завдань і ландшафтних прийомів важливим є життєве забезпечення різних видів, задоволення їхніх потреб. Основна мета таких зоопарків – створення умов для утримання і показу тварин, максимально наближених до природних. Композиція зоопарків включає всі елементи композиції парків: рельєф, зелень, воду, споруди, скульптуру і т. п.

Парк-виставка являє собою експозиційну територію з постійним, стаціонарним або змінним розміщенням експонатів, має комплекс павільйонів і майданчиків для організації виставок з різноманітної тематики. Планувальна структура розробляється з урахуванням маршрутів огляду експонатів. Крім виставкових павільйонів у такому парку розміщують споруди освітнього і видовищного характеру, а також об'єкти побутового призначення, при цьому зеленим насадженням відводиться не менше третини території.

Один із цікавих видів тематичних парків – музеї просто неба з макетами архітектурних будівель, споруд та інженерних об'єктів. Парки мініатюр з переважанням виставкової функції розповсюдились по багатьох країнах світу, вони вдосконалювались технічно, макети стали відтворювати точні копії оригіналів, вибір будівель базувався на соціально-культурному значенні та цінності взірців світової архітектури, споруд-символів різних країн, красі природних ландшафтів [3].

«Голландія в мініатюрі» в масштабі 1:25 поділена на чотири експозиційні зони: колекція перлин історичної архітектури; сучасні житлові райони; рекреаційні та паркові зони; портові споруди. По

мініатюрних вулицях Мадюродаму їздить іграшковий транспорт, по каналах пересуваються кораблі, потяги рухаються за розкладом.

Парк «Київ у мініатюрі», знаходиться на території Гідропарку в Києві. Тут, у «маленькому місті» розташовані макети в масштабі 1:33. В парку представлені не лише архітектурні пам'ятки Києва, в розширеній експозиції зібрані замки, палаци, театри, монастирські комплекси та храми України.

Будь-який парк – твір ландшафтної архітектури, і такі питання, як розміщення споруд на його території, трасування доріжок, підбір і групування рослин, вирішуються в кожному конкретному випадку, а номенклатура об'єктів залежить від його розмірів і тематики.

ВИСНОВКИ

На основі аналізу спеціалізованих рекреаційних територій міст можна сформулювати основні принципи формування дизайну предметно-просторового середовища тематичних парків. До технічних принципів відносяться: принцип модульності, трансформації, екологічності. До естетичних – стильової доцільності, естетичної виразності, психофізіологічної відповідності.

Малі форми, специфічне обладнання парків підкреслюють їхню функціональне призначення. Як взірці класичної або сучасної культури та мистецтва, народних промислів, вони підсилюють тематичну спрямованість парків, підносять ідею співдружності у зв'язці «природа – людина – середовище».

ЛІТЕРАТУРА

1. Родичкин И. Д. Ландшафтная архитектура. – К. : Будівельник, 1990. – 334 с.
2. Landscape Architect. Hargreaves association 1988–2008 / Publisher Kwang Young Jeong. – Seoul, Korea : Archiworld Co, Ltd. – [Vol. 2], 2008. – 226 p.
3. Порт В. ЛАД: Ландшафт, архітектура, дизайн. – К. : HUSS, 2017. – 612 с.

SHCHUROVA V. THE FEATURES OF SUBJECT-SPATIAL ENVIRONMENT DESIGN OF THEMATIC PARKS

The article presents the classification of parks, technical and aesthetic principles of subject-spatial environment design of thematic parks. Connected nature - man - environment, which manifests itself in accordance with the behavioral rights of people to the environment. Characterized the modern techniques based on universality, transformation and stylistic features.

Key words: *landscaping, thematic park, small architectural forms, design, subject-spatial environment.*